

เทศน์เช้า วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ทำไม่ต้องฟังธรรม คนเขาอยู่บ้านอยู่เรือนกันเขาฟังเพลง เขาฟังเพลง ขับกล่อม เขามีความสุข เขามีความรื่นเริงของเขา ไอ้พวกไปวัดมีแต่คนมีปัญหาทั้งนั้นแหละ มันต้องไปวัดไปวา ไปวัดเห็นไหม ไปวัดใจของตัว หลวงปู่ฝั้นท่านบอกไปวัดใจ ใจของเรากว้างแคบ แคไหน เวลาใจของโลก เขาว่าเขามีความสุขของเขา แต่เขาหาขอบเขตของเขาไม่เจอ เขาไม่รู้ว่าเขาควรทำอย่างไร แต่ของเราไปวัดไปวา เห็นไหม ฟังธรรม ฟังธรรมคือสัจจะความจริง

สัตว์น้ำนะ สัตว์น้ำอยู่ในน้ำ มันมีความสุขของมันอยู่ในน้ำ ยิ่งสัตว์น้ำ สัตว์ใหญ่ ปลาวาฬ มันอยู่ในน้ำ มันไปน้ำลึก มันไปของมันชั่วโลกเหนือ มันไปกินแพลงก์ตอนของมัน มันมีความสุขของมัน เห็นไหม สัตว์บก สัตว์บกมันก็อยู่บนบกของมัน ถ้ามันอยู่บนบกของมัน มันหาอยู่หากินของมันตามป่าตามเขาของมัน มันก็มีความสุข มีชีวิตของมันตามประสาของมัน แต่ถ้าฝูงมันใหญ่ มันแย่งพื้นที่หาอาหารกัน มันก็ทำร้ายกัน

นี่สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์บกถ้ามันลงน้ำไปแล้ว มันไม่ขึ้นมาบนบก พะยูน เขาว่ามันเป็นสัตว์บก มันลงน้ำไปแล้วมันไม่กลับขึ้นมาบนน้ำเลย มันเป็นสัตว์น้ำไป สัตว์น้ำเวลามันขึ้นมาบนบก แล้วมันก็พัฒนาของมันเป็นสัตว์บกไป นี่สัตว์บก สัตว์น้ำ แต่เวลาสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำนะ มันลงน้ำก็ได้ มันอยู่บนบกก็ได้ มันสะเทินน้ำสะเทินบก เห็นไหม นี่เรื่องของสัตว์ สัตว์เดรัจฉาน

เราเป็นสัตว์ประเสริฐ สัตว์ประเสริฐเราเกิดขึ้นมา เราอยู่ในน้ำก็ได้ สัตว์นี้เขาทำการประมง เขาหาอยู่หากินกันตามทะเลตามน้ำ เขาอยู่ในน้ำของเขาเป็นเดือนเป็นปี สัตว์บกอยู่บนบกก็ได้ อยู่ท่ามาหากินในป่าในเขาก็ได้ ฉะนั้น มันเป็นสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เห็นไหม นี่ลุ่มๆ ดอนๆ

ถ้าลุ่มๆ ดอนๆ หัวใจของเรา นี่ฟังธรรมๆ ฟังธรรมเพื่อเตือนสติเรา เขาฟังเพลง ฟังสิ่งประโคนฟ้อนรำกันแล้วเขาก็มีความสุขกัน เขาว่าเขามีความสุขกัน นั่นมันเป็นความหลงใหลของเขา ก็เลสมันให้ผลนะ ให้ผลทำลายโอกาสของเรา ทำลายชีวิตของเรา ทำลายเวลาของเรา

กิเลส เห็นไหม มันบอกว่าจะมีความจำเป็นไปทั้งนั้น ชีวิตมีความจำเป็นไปทั้งนั้น เราต้องมีความจำเป็น

พระก็มีความจำเป็น พระบวชมา พระก็มีปัจจัย ๔ เหมือนกัน ดูพระมีความจำเป็นไหม ในเมื่อเราคำรงชีวิต เรามีความจำเป็นของเรา พระก็มีความจำเป็นของพระเหมือนกัน เวลาเลี้ยงชีพ ด้วยปลีแข้ง บิณฑบาตของเรา เลี้ยงชีพของเราก็ได้ ถ้าเลี้ยงชีพของเรานะ เลี้ยงชีพของเรานั้นมีศีลมีธรรม มีธรรมวินัยเป็นเครื่องบังคับตัวเองไว้ ถ้าบังคับตัวเอง มันก็ใช้ชีวิตแบบโลกเขาไม่ได้ ในเมื่อเราปฏิบัติจนคิดว่าเราเป็นสมณะๆ สมณะเป็นผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร

ถ้าสมณะเห็นภัยในวัฏสงสาร เราก็ต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยเหมือนกัน โลกเขามีปัจจัยเครื่องอาศัยเหมือนกัน เขาบอกว่านี่มีความจำเป็นๆ จำเป็นของเขาก็จำเป็นของกิเลสไป กิเลสมันต้องการง เห็นไหม กินเพื่อกาม เพื่อเกียรติ เพื่อศักดิ์ศรี พระของเราฉันเพื่อดำรงชีวิตเท่านั้นแหละ หยอดล้อเกวียนให้มันดำรงชีวิตไว้ รักษาชีวิตนี้ไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติธรรม

ถ้าประพฤติปฏิบัติธรรมนะ ตบะธรรมๆ ตบะธรรมมันคืออะไร? ตบะธรรมคือมันแผดเผา กิเลสไป กิเลสมันคืออะไร? กิเลสคืออวิชาความรู้ในหัวใจของตัวใจ ศึกษาธรรมะมาทว่ามหัว ความรู้มีมากไปหมดเลย แต่การเวียนว่ายตายเกิดก็ไม่ว่ามันเกิดขึ้นมาอย่างไร ดำรงไว้อย่างไร แล้วแปรปรวนไปอย่างไร

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มันต้องหมุนเวียนไป ไม่มีสิ่งใดคงที่ ความเจริญรุ่งเรืองขนาดไหนเดี๋ยวมันก็ตก ความอับเฉาขนาดไหน ถ้ามันหมดเวรหมดกรรมมันก็หมุนเวียนกลับมา ถ้ามันหมุนเวียนกลับมา เห็นไหม เรามีสติปัญญาเราศึกษาแบบนี้ ถ้าศึกษาแบบนี้มันมีสติ พอมีสติ มันยับยั้งได้ มันไม่เตลิดไปกับเขา

ในเมื่อเราไม่เตลิดไปกับเขานะ มันก็ไม่ทุกข์ไม่ร้อนใจ คนเตลิดไปข้างหน้ามากขนาดไหน คั่นรอนขนาดไหน มันก็ทุกข์ร้อนมากขนาดนั้น ถ้ามันไม่เตลิดไปกับเขา ไม่เตลิดไปกับเขา นี่ทำความเป็นจริง

ความเพียรชอบ เวลาพระเรา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาความเพียรชอบ ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะ มันต้องมีการกระทำของมันขึ้นมา มรรคมันมาจากไหนละ เวลาศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็คิดว่าจะเป็นของเราๆ มันเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้าทั้งนั้นแหละ ในพระไตรปิฎกเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน นี่ตรัสรู้มา ตรัสรู้โดยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งแต่โคนต้นโพธิ์นั้น ก็เป็นความสุข เป็นวิมุตติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ปรารถนามารื้อสัตว์ชนสัตว์ที่วางกรรมและวินัยนี้ไว้ แล้วเราก็ไปศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าเป็นของเรา

ศึกษามาขนาดไหน ศึกษามาแล้ว ศึกษาว่ามันก็เป็นภาคปริยัติ คือการศึกษามาเพื่อปฏิบัติ แล้วได้ปฏิบัติขึ้นมาใหม่ เวลาปฏิบัติขึ้นมาก็ยิ่งงงเข้าไปใหญ่เลย ศึกษามาแล้วรู้ที่รู้เสียรู้นามไปหมด แล้วเวลาปฏิบัติขึ้นมา นี่ก็สวมนชื่อสวมเสียงสวมนามไปหมดละ มันก็งงไปหมด เวลาปฏิบัติไปแล้วนี่วาง

ศึกษามาแล้ว ศึกษานี้เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เป็นพระโพธิสัตว์สร้างสมบุญญาธิการมหาศาลขนาดนั้น ปัญญาญาณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันกว้างขวาง นี่พุทธวิสัย วิสัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเป็นสาวกสาวกะได้ยิน ได้ฟังแล้วเราปฏิบัติตามให้มันรู้จริงขึ้นมามันก็เป็นบุญกุศลของเราแล้ว

ถ้ามันรู้จริงขึ้นมาละ มันรู้จริงขึ้นมา มันจะกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยหัวใจๆ ใจ สิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารื้อคั้นมา มันทุกข์ยากขนาดไหน ทุกข์ยากขนาดไหน แต่ของเรา ถ้าเราปฏิบัติของเรา ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาของเรา มันเป็นสมบัติของเราละ นี่อริยทรัพย์ฯ ทรัพย์ของเราจริงๆ ไม่ใช่ทรัพย์ที่ว่าไปกุ้ไปยืมของเขามา

ไปกุ้ไปยืมของเขามา เวลาเขาเรียกคืนมา เห็นไหม คูสิ เวลาเราไม่ต้องการสิ่งใด เขากางร่มให้ เขาให้กุ้ให้ยืม เวลาเราต้องการนะ เวลาเราขัดสนนะ เขาดึงร่มกลับ ทุกข์ยาก มันไม่ใช่ของเรา เราบังคับอะไร ไม่ได้เลย ถ้าเป็นของของเรา ก็ร่มของเรา เราก็กางของเราเอง เราจะเก็บพับเราก็เก็บของเราเอง เวลาแดดร้อนขึ้นมาเราก็กางของเรา มันก็เป็นความจริงของเราตลอดไป เห็นไหม นี่ศีลสมาธิ ปัญญาถ้าเป็นความจริง

ถ้ามันถึงที่สุดละ นี่มันไม่ใช่ร่มนะ เอโก ชัมโม ธรรมอันเอก ธรรมหนึ่งเดียว ธรรมหนึ่งเดียวมันอยู่ไหนละ จิตที่มันทุกข์ๆ ร้อนๆ อยู่ที่นี่ สิ่งที่มันทุกข์ร้อนอยู่ที่นี่ ฟังธรรมๆ เตือนตัวเรา การฟังธรรม สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟัง ตอกย้ำมาๆ “ไม่ได้ยินได้ฟัง หลวงพ่อพูดทุกวันเลย มันน่าเบื่อหน่าย บิณฑบาตมาก็ฉันไปเถอะ รำคาญแยะแล้ว”

ไอ้คนที่รำคาญก็ให้กลับบ้านไป ไอ้คนที่อยากฟังเขามีของเขาเหมือนกัน คนอยากฟังมันตอกย้ำๆ เพราะอะไร เพราะเราคิดขึ้นมาเองนี่เดี๋ยวก็ลืม ต้องพึ่พฟูๆ นะ เดี่ยวก็ไปพึ่พฟู ไปทบทวนๆ ทบทวนอยู่นั่นละ ศึกษามาก็ทบทวนมาอยู่นั่นละ แล้วศีล สมาธิ ปัญญา มันทบทวนใหม่ เวลามันเกิดขึ้นมา มันก็เป็นสมาธิจริงๆ สมาธิจริงๆ มันก็มีความสุขจริงๆ ทบทวนจากไหนละ ทบทวน

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” ถ้าเราทำเหตุไม่ได้ขึ้นมา มันจะมีธรรมขึ้นมาได้อย่างไร ถ้ามีธรรมขึ้นมาแล้ว ใครไปทบทวนมันละ รสของธรรม ทบทวนก็คือทบทวน มันเป็นสองไขใหม่ เรากับสิ่งที่เราศึกษามา แต่เนี่ยมันทบทวนอะไร ก็มันเป็นเอง มันเป็นจริงมันทบทวนอะไร มันก็เป็นของมันอยู่อย่างนี้ ถ้าเป็นอยู่อย่างนี้ นี่ความจริงมันเป็นแบบนี้ ถ้าความจริงเป็นแบบนี้ นี่ปัจเจกตั้ง สันติภูมิจโก มันรู้ของมันเองตามความเป็นจริง ถ้ารู้ของมันตามความเป็นจริง แล้วเราปรารถนาใหม่? เราปรารถนา นี่เราฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ไง

อย่างไรเราก็ตอกย้ำของเราไว้ละ คนเรานะ ลงน้ำมีชูชีพ มีชูชีพเพื่อการจมน้ำ อย่งไรก็ปลอดภัยกว่าคนไม่มีชูชีพกำลังจมน้ำอยู่แล้ว นี่ก็เหมือนกัน เราปฏิบัติธรรมของเรา เราศึกษาธรรมของเรา มันก็มีชูชีพของเรา แต่ถ้าคนว่ายนน้ำเป็น คนที่เข้มแข็งขึ้นมา ชูชีพมันต้องไปหามา มันต้องแสวงหามา ไอ้เราก็มีอันนี้แหละ ก็ว่ายไปจากมือเราเอง ใจถ้ามันชำนาญของมัน มันทำของมัน มันไปของมันได้เห็นไหม

นี่ชูชีพก็ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง เราศึกษา พุทธโธๆ นี่ชูชีพทั้งนั้นแหละ นี่มันเป็นสองๆ ไม่เป็นหนึ่งหรอก แต่เวลามันเป็นหนึ่ง เห็นไหม ชูชีพขึ้นมามันไปไม่ได้ สถานที่มันแคบ มันไปเฉพาะตัว ชูชีพไปกับเราไม่ได้ ถ้าชูชีพไปกับเราไม่ได้ต้องถอด แล้วต้องว่ายนน้ำผ่านอันนี้ไป ไม่อย่างนั้นมันก็อยู่ในวังวนนี้ออกไปไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาจิตมันสงบเข้ามาๆ สงบจริงๆใหม่ ถ้าสงบจริงๆขึ้นมามันต้องไปอาศัยสิ่งใดละ ถ้ามันสงบขึ้นมาเป็นความจริงขึ้นมาแล้ว ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญา มันเกิดอย่างไรละ ถ้าปัญญา มันเกิดขึ้นมาแล้วมันจะมีอะไรคัดค้านกัน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ไปคัดค้านพระสารีบุตรที่ไหน ไปคัดค้านพระโมคคัลลานะที่ไหน พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร ครูบาอาจารย์คัดค้านใครที่ไหน มันไม่คัดค้านใครหรอกเพราะมันเป็นความจริง

เหมือนกัน ความจริงมันก็คือความจริง ความจริงมันไปคัดค้านได้อย่างไร ก็เป็นความจริง มันเป็น
สัจจะ ใครไปคัดค้านสัจจะความจริงล่ะ

แต่ถ้ามันไม่ใช่สัจจะ มันเป็นสัญญา มันเป็นบัญญัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
มันเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิรมลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอา
มาวาง กางไว้แล้วก็อวด นิรมลของฉันๆ

ร่มนะ เราถือร่ม ร่มของฉันที่ไหนล่ะ ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมามันเป็นอยู่ในตัวเรา มันเป็น
ของใครล่ะ? มันเป็นของเรา แล้วจะเอาให้ใครเห็นล่ะ เวลาการ่วมใครก็เห็นได้ ศึกษา มา ไบ
ประกาศขึ้นมา ๑๐ ไบ ๒๐ ไบ โอ๊ย! คนนี้มีความรู้มาก แล้วของเรา เราศึกษามาไม่มีไบประกาศสัก
ไบ นี่ศึกษาขึ้นมา เป็นสมาธิก็เป็นสมาธิจริงๆ เวลาปัญญาเป็นปัญญาจริงๆ เวลาเป็นมรรคผลขึ้นมา
มันเป็นในหัวใจ มันมีประกาศที่ไหนล่ะ มันเป็นปัจจัยตั้งในใจดวงนั้น

ถ้าใจดวงนั้น นี้ภาคปฏิบัติเขาวัดกันตรงนี้ สิ่งที่เป็นคุณธรรมในใจนะ เวลามันเกิดขึ้นมาเขา
ยอมรับกันตรงนี้ เวลาอาวุโส กันเต ธรรมวินัย เราเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น
ศาสดา ธรรมและวินัย เห็นใหม่ ให้เคารพบูชากัน ผู้ที่มีราตรีที่ยาวนานกว่า เขาจะมีประสบการณ์
ของเขา เขาจะสั่งสอนเราได้ เขาได้รู้ได้เห็นมามาก นี่เคารพผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้เฒ่าผู้แก่ถ้ามันเป็นธรรมนะ
ถ้าผู้เฒ่าผู้แก่ที่ไม่เป็นธรรม เราก็ยกไว้ตามธรรมวินัย เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้
เคารพกัน เราก็เคารพตามธรรมวินัย แต่เราไม่เคารพตัวบุคคล แต่ตัวบุคคลคนนั้น ถ้าราตรีนานด้วย
แล้วก็หัวใจของเขามีคุณธรรมด้วย แล้วเคารพบูชา เคารพบูชากันมาก นี่สิ่งที่เราแสวงหา แสวงหา
อย่างนี้ แสวงหาคนขึ้นมา แสวงหาคนบอกนะ

ศึกษามาแล้วงมาก งงขนาดไหน ถ้าคนขึ้นมาไม่ได้ เราก็งง คนอื่นก็งง ตาบอดคลำข้างกัน
เวลาตาบอดขึ้นมาก็คลำกันไปอย่างนั้นแหละ แต่ถ้าเขาตาสว่างของเขา เขาเห็นทั้งตัว เขาเห็นทั้งตัว
แล้วเขารู้แจ้งของเขา เราจะหาครูบาอาจารย์อย่างนั้น นี่ถ้าเราเคารพธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า เราเคารพ แล้วเรายังเคารพคุณธรรมในใจของท่านอีกด้วย เราเคารพคุณธรรมใน
ใจของครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านเป็นจริงๆ แต่กิเลสเรามันปลิ้นปล้อน เดียวก็เป็นจริง เดียวก็ไม่
เป็นจริง เดียวก็ดี เดียวก็ร้าย

เห็นไหม สัตว์บก สัตว์น้ำ มันสะเทินน้ำสะเทินบก เดียวมันก็จะลงน้ำ เดียวมันก็จะขึ้นบก มัน
จะเอาอะไรก็เอาสักอย่างให้มันจริงให้มันจริงขึ้นมา มันไม่จริงเลย ลงน้ำไปก็ให้ลงน้ำไปเลย เป็น

พะยูนลงน้ำไปแล้วให้อยู่ในน้ำไปเลย มันจะปรับตัวเป็นสัตว์นั้นไปเลย เวลาขึ้นบกก็พัฒนาขึ้นมา ให้มันเป็นสัตว์บกไปเลย ให้มันจริงจังไปเลย มันไม่จริงสักที ครึ่งๆ กลางๆ กลุ่มๆ ดอนๆ โทษใคร โทษใคร

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันยืนยันทนแน่นอนอยู่แล้ว แต่เราทำนี่เราจริง หรือเปล่าละ ถ้าเราจริงขึ้นมา เห็นไหม ดูไก่สิ มันลงน้ำไม่ได้นะ ไก่กับเป็ดมันเป็นเพื่อนกัน มันไปเที่ยวด้วยกันนะ เป็ดมันลงน้ำไป มันเรียกไก่ลงน้ำ ไก่มันลงไม่ได้ เวลาเป็ดมันลงน้ำไป ไก่เรียก เป็ดขึ้นมา เป็ดมันก็ขึ้นมาได้นะ นี่ปฏิบัติแบบเป็ดไง ลงน้ำก็ได้ ขึ้นบกก็ได้ ไปทำอะไรก็ได้ แต่ไม่มีความจริงใจเลย ถ้ามีความจริงใจของมันนะ เรามีความจริงของเรา เราต้องศึกษาของเรา แล้วปฏิบัติของเราให้เป็นความจริง

นี่ฟังธรรมๆ ฟังธรรมคือตอกย้ำ ตอกย้ำใจของเรา กิเลสมันเป็นนามธรรม เป็นนามธรรมนะ มันอยู่กับความรู้สึกของเรา แล้วมันก็ปลิ้นปล้อน เอาเราเป็นจี้ข้า เอาความรู้สึกนี่ ถ้าไม่มีความรู้สึก กิเลสมาจากไหน? กิเลสมันตัวเพียวๆ ของมันมาหรือ มันก็อาศัยหัวใจของสัตว์โลก มันอาศัยหัวใจของเรา อาศัยความรู้สึกนึกคิด อาศัยแล้วก็จี้หัวไป แล้วเราจะเอาอะไรไปตรวจสอบมันล่ะ เราก็อายุโง่ๆ จนมันสงบขึ้นมา ไม่ให้มันจี้ ถ้ามันสงบขึ้นมาคือกิเลสมันจี้ แต่นี้กิเลสมันจี้ มันยังมีเชื่อมีใจอยู่ มันยังมีเชื่อของมัน มันก็ต้องแสดงตัวของมันเป็นธรรมดา ในเมื่อมันสงบแล้วเราถึงปฏิบัติ

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ทำความสงบของใจเข้ามาก่อน พุทโธๆ พุทโธ แล้วมันมีประโยชน์อะไรขึ้นมา พุทโธนี่มันตาบอดคลำช้าง พุทโธๆ แล้วมันได้อะไรขึ้นมา

เรามีความมั่นใจของเรา จะเป็นสัตว์บกหรือจะเป็นสัตว์น้ำ จะเป็นสัตว์อะไรก็ให้เป็นสักอย่างหนึ่ง เป็นให้มันดี นี่เป็นสัตว์บกก็เป็นไม่ได้ เป็นสัตว์น้ำก็เป็นไม่ได้ ไม่รู้จะเป็นอะไรเลย นี่ถ้ามันมั่นใจของมัน พุทโธให้ชัดๆ พุทโธให้ชัดๆ มันจะเป็นจะตาย บังคับมัน ต้องบังคับมัน เด็กมันจะดีขึ้นมาได้ต้องมีวินัยของมัน ถ้าเด็กมันมีวินัยของมัน มันพัฒนาตัวมันขึ้นมา พัฒนาตัวมันขึ้นไปได้โดยสายบุญสายกรรม คือมันต้องโตแน่นอนไง แต่โตขึ้นมาแล้ว โตขึ้นมาวางสังคัม โตขึ้นมาทำร้ายสังคัม โตขึ้นมาแปลกแยกสังคัม โตขึ้นมาทำไม

แต่ถ้ามันโตขึ้นมาแล้วมันไม่แปลกแยกสังคัม มันเห็นคุณค่าของสังคัม เราเป็นสัตว์มนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคัม เราต้องอยู่ด้วยกัน ในสังคัมก็มีคนคิดคนชั่วเป็นธรรมดา ถ้ามีคนชั่ว คนชั่วเรา

ก็อย่าไปยุ่งกับมัน เราแยกออกมาจากมัน ห่างไกลมันไป ถ้าคนดี เราก็ก็นไปคบกับคนดีนั้นเพื่อประโยชน์กับเรา เด็กที่มันโตขึ้นมา มันโตขึ้นมาด้วยการฝึกหัดของมันขึ้นมา มันมีปัญหาของมันขึ้นมา เราต้องฝึกหัดมันขึ้นมาเพื่อให้มันเป็นคนดีขึ้นมา ถ้าคนดีขึ้นมา แล้วมันรับรู้สิ่งที่ดีได้ มันก็ไม่ทำร้ายสังคม เห็นไหม

เราเกิดมาเรายังสังเวชใจ ถ้าคนมีกรรมนะ มันปลงกรรมสังเวช มันปลงกรรมสังเวชว่าชีวิตนี้ไม่เกิดไม่ได้ โดยธรรมชาติของมัน สัจจะของมัน มันเวียนตายเวียนเกิดเพราะมันมีจิต จิตคือธาตุรู้ที่ไม่เคยตาย ธาตุรู้อันนี้มันจะเวียนไปของมัน เพราะที่เราเกิดอยู่ที่นี่ เราก็ก็นบุญกุศลของเรา เราถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ ได้มาเกิดเป็นมนุษย์ก็ชั่วอายุขัยนี้ แล้วมันก็ต้องพลัดพรากจากอันนี้ไป มันก็ต้องไปเสวยสถานะของมันข้างหน้าต่อไป มันเป็นไปอย่างนี้

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วิชา ๓ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุปเพณิวาสนาสุสติญาณ จุตูปปาตญาณ แต่ในปัจจุบันนี้เราได้มาเกิดเป็นมนุษย์ เห็นไหม คุณสัตว์บก สัตว์น้ำที่มันเป็นอยู่ มันก็สะเทือนน้ำสะเทือนบก เห็นไหม แล้วเราเป็นคน เวลาเป็นคนขึ้นมา กิเลสกับกรรมในหัวใจมันก็สะเทือนน้ำสะเทือนบก อยากดี อยากเป็น อยากหลุด อยากพ้น กิเลสมันก็ว่าทำไม่ได้ นี่เขาไม่ทำกัน ทำไปทำไม เห็นไหม สะเทือนน้ำสะเทือนบกอยู่อย่างนี้

ถ้ามันสะเทือนน้ำสะเทือนบก กรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เข้ามาที่นี้ ถ้าเข้าเข้ามาที่นี้ เรามีสติปัญญา เราก็ก็นปฏิบัติของเราให้เป็นความจริงขึ้นมา เพราะอะไร เพราะเราฟังคนอื่นพูด นี่คนอื่น แม้แต่ศาสดาของเราพูด เราก็ก็นเชื่อของเรา แต่มันก็ยังเร่ร้อนขนาดนี้ ถ้าเร่ร้อนขนาดนี้ ต้องพิสูจน์กัน ต้องพิสูจน์กัน

ที่นี้การพิสูจน์ขึ้นมา พิสูจน์ขึ้นมาที่ต้องพิสูจน์ให้มันชัดเจนขึ้นมาสิ ถ้ามันพุทธโฆ ทำไมมันทำไม่ได้ ก็พระพุทธเจ้าสอนกรรมฐาน ๔๐ ห้อง พุทธาสนุสติ พระพุทธเจ้าสอนเอง พระพุทธเจ้าบอกเอง ถ้าพระพุทธเจ้าบอกเอง ทำไม่ได้ พระพุทธเจ้าบอกสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ได้อย่างไร ถ้าสิ่งที่เป็นไปได้ ต้องทำให้ได้ บังคับมันๆ ต้องบังคับใจ

ถ้าบังคับขึ้นมา “อู๊ย! มันลำบากลำบาก คนปฏิบัติธรรมแล้วก็ต้องสะดวกสบาย ต้องแบบกลีบกุหลาบเลย เพราะโลกมันทุกขนะ ธรรมะมันร่มเย็นนะ ก็เหมือนกับอยู่ที่ร้อนเข้ามาที่เย็น มันก็จะสงบใจ นี่ก็เหมือนกัน อยู่กับโลกมันก็ลำบากมาขนาดนี้แล้ว แล้วพอไปแล้วก็คิดว่าจะเข้าห้องเย็นใจ อุณหภูมิมันจะต่ำลงใจ มันจะร่มเย็นใจ ทำไมมันร้อนกว่าเก่าละ”

ร้อนกว่าเก่าสิ พอนั่งสมาธิไปแล้วเวลามันเจ็บปวดขึ้นมา นี่มันร้อนกว่าเก่า ร้อนกว่าเก่าแต่เราพอใจ เราจะพิสูจน์ เราจะพิสูจน์กับเราว่าเป็นความจริง ว่าพุทธานุสติ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนขึ้นมาจริงไม่จริงขนาดไหน ถ้ามันทำขึ้นไปแล้วมันเห็นผลของมันไง ต้องเห็นผลต้องเป็นไปได้

แต่นี้เพราะมันสะเทือนน้ำสะเทือนบก เพราะเราอ่อนแอเอง พ้ออ่อนแอเอง นั่งไป คูสิ เวลาคนที่อ่อนแอ ทำอะไรก็มีแต่โทษร่างกายของตัวเอง มีแต่โทษจิตใจของตัวเอง แล้วก็ไปโทษสังคมแล้ว โทษทุกอย่างไปหมดเลย แต่ไม่รู้จักโทษกิเลสของตัวเอง อันนี้เพราะบารมีไม่แก่กล้า

บารมีของเราเนะ เราสร้างบุญกุศล ที่เขาทำบุญกุศลกัน บอกอยากจะสร้างสมบารมี สร้างสมบารมี แต่ต้องเป็นสัมมาทิฐิ ทำคุณงามความดีของเรา มันเป็นสัมมาทิฐิ มันพิจารณาไปแล้ว มันเห็นความถูกต้องดีงาม แต่ถ้าเราทำสิ่งใดไปโดยที่เชื่อกันไปโดยที่ไม่มีเหตุมีผล นั่นละสายบุญ สายกรรม สายบุญสายกรรมมันก็เข้าไปสู่ความจงจำ ความเป็นจี้เข้ากันไปอย่างนั้นไง

แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาเนะ เราคัดเลือกเอง เราคัดเลือกเอง เราพิสูจน์ของเราเอง เราทำคุณงามความดีของเราเอง เพื่อประโยชน์กับเรา นี่ฟังธรรมๆ ดอกย้าอย่างนี้ไง ดอกย้าอย่างนี้ ดอกย้าในใจของเรา ถ้าดอกย้าในใจของเรา ฟังธรรมแล้ว นี่คือธรรมขององค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมของครูบาอาจารย์เนะ แต่เราจะพิสูจน์ของเรา เราจะพิสูจน์ตรวจสอบของเรา ธรรมะมีอยู่จริงไหม สังฆธรรมมีอยู่จริงไหม

วันเวลามันล่วงไปๆ สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจังหมด ไม่มีอะไรคงที่หรอก แม้แต่คนพูดก็จะตายอยู่นี้ มันตายหมด ใครก็ตายหมด หวังพึ่งใคร หลวงพ่ออยู่กับหนูตลอดชีวิตๆ นะ แล้วเอ็งอย่าตายจากกูก่อนนะ หลวงพ่อเป็นที่พึ่งหนูตลอดชีวิตนะ เดี่ยวพรุ่งนี้มึงตายไปก่อน แล้วกูจะสอนใคร ก็มึงตายไปหมดแล้ว อนิจจังทั้งหมดนะ ไม่มีอะไรคงที่หรอก

มีสติปัญญาไว้ให้อยู่กับปัจจุบันนี้ พิสูจน์ของเราตรงนี้ เอาใจของเราให้ได้นี้ แล้วพิสูจน์ได้ แล้วมันจะกราบองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยหัวใจ ด้วยความซาบซึ้งมาก ซาบซึ้งจริงๆ เพราะมันมีค่าไ้

เขาไปเห็นคุณค่ากันด้วยทรัพย์สมบัติทางโลก ในพุทธศาสนาเห็นคุณค่ากันที่สมบัติทางใจ ถ้าใจมันสงบระงับนะ มันจะทุกข์จนเจ็บใจขนาดไหน ฉันมีความสุข ฉันมีความสุข ฉันมีความสุข แต่คนที่เวลากิเลสมันบีบคั้นนะ มันทุกข์ตลอดไป ทุกข์ตลอดไป

คิดเอา จะเป็นสัตว์บกหรือสัตว์น้ำ หรือจะสะเทินน้ำสะเทินบก หรือจะเป็นสัตว์มนุษย์ สัตว์ประเสริฐที่มีสมอง ที่มีโอกาสที่จะรักษาที่จะขวนขวายธรรมะให้เป็นของเรา เอวัง